

Mesleki Yozlaşma

Bir toplumda oluşan yozlaşma hayatın her alanını olduğu gibi iş yaşamını da etki altına alır. Mesleki yozlaşmanın çeşitli nedenleri vardır. Bu nedenleri maddeler halinde sıralayabiliriz.

Aşırı hırs, bencil ve aç gözlü davranma

Yeterli hassasiyetin gösterilmemesi

Eksik değerlendirme

Plansızlık

İyi niyetle arkadaşlarını koruma güdüsü

Yasaların, kuralların ve yöntemlerin bilinmemesi

İş yaşamında teknolojik ve sosyal gelişmelere paralel yasal düzenlemelerin gecikmesi

Kendini koruma güdüsü

Maddi ve manevi tatminsizlik, servet açlığı

İdeolojik ya da siyasal ayrımcılık

Sadece verilen ücreti artırmak (yeterli ücret düzeyinin üzerine çıkarmak) insanları işletme için daha çok çalışmaya yönlendirmeyecektir. Bireyleri teşvik için, onlara birey gibi davranıp ilgi gösterilmesi gerekmektedir. Ayrıca hem örgütsel etkinlik hem de, bireylerin mutlulukları için, kişisel özellik ve becerilerinin belirlenerek bireyin uygun iş e yerleştirilmesi, kendini geliştirmesine yardımcı olunması da bir sosyal sorumluluk gereğidir.

Yöneticilerin, işletmede çalışan işçilerin çıkarlarını koruyabilmeleri için, sendika kurma, sendikal faaliyetlerde bulunma ve grev hakkına engel olmaması hatta bunun için uygun bir ortam yaratması çalışanlara karşı etik sorumluluğunun bir gereğidir.

Aşağıdaki davranışları mesleki yozlaşma açısından irdeleyebiliriz.

Manavdan aldığınız bir kilo elma ya da portakalı eksik tartan manavcının bu davranışı doğru mudur?

Pazarda “seçmece yok” deyip çürük domatesleri düzgün domateslerle birlikte tartıp satmak ne kadar doğru bir davranıştır?

Sattığı ayıplı malı daha sonra “satılan mal değiştirilmez” deyip değiştirmek istemeyen mağaza sahibinin bu davranışı doğru mudur?

Bir zengin iş adamının emekli bir generali ya da emekli tanınmış bir eski bürokratı “Ankara Temsilcisi” diye atayıp, başkentte hükümet ve bürokraside işlerini takip ettirmesi –örneğin, devletten teşvik elde edilmesi yönünde lobicilik yapılması- ahlaki bir davranış mı? Bu örnekleri artırmak mümkündür.

İş Etiğinde Uygun Davranışların Sonuçları

İş hayatında etik değerlere uygun davranışlarda bulunmanın çeşitli olumlu ya da olumsuz sonuçları vardır. İş hayatındaki etik davranışların olumlu sonuçları olarak şunları sayabiliriz;

İş ortamında saygınlık kazanma

İş ortamında ki güvenilirlik

İş dünyasında iyi bir imaja sahip olma

İş hayatında karşılaşılabilecek problemlerin çözümünde kolaylık görme

Etik değerlerle kalite yönetimi, stratejik planlama gibi alanların yönetilmesine de yardımcı olma

Etik değerlerle kurumların sosyal sorumluluklarını düzenli bir şekilde yerine getirmesini sağlama

Etik değerlerle haksız rekabetin engellenmesini sağlama İş ortamında kabul görme ve vb.

Bununla birlikte iş hayatında etik değerlere uygun davranışların olumsuz sayılabilecek bazı sonuçları olabilir. İşini kaybetme, işte mevki yitirme, pasif pozisyona görevlendirilme, maddi ve manevi zarar görme örnek olarak verilebilir.

Kaynak: Meslek Etiği, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitimi Ve Öğretimi Güçlendirilmesi Projesi, Syf: 34-36 Ankara, 2006.